

ПІДХОДИ ДО ВИРІВНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ У ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ

Кравченко О.О.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ

The issue of uneven financial flows in companies' logistics activities is examined. The main factors contributing to imbalances in financial flows are identified, and approaches to their equalization are analysed.

Фінансові потоки у логістичній діяльності виступають ключовим чинником забезпечення стабільності функціонування компаній та збереження їхньої конкурентоспроможності. Нерівномірність руху коштів, яка пов'язана з сезонними коливаннями попиту, затримками платежів, високими витратами на транспортні й складські операції тощо, генерує ризики, що впливають не тільки на ефективність поточної діяльності логістичних систем, а і можливості розвитку у короткостроковій та довгостроковій перспективі. Так, у короткостроковій перспективі нерівномірність фінансових потоків ускладнює своєчасне виконання термінових зобов'язань, що створює для компанії високі ризики ліквідності. Також виникає загроза втрати платоспроможності, що може призводити до зниження довіри контрагентів та обмеження доступу до нових контрактів. Це, у свою чергу, підвищує кредитні ризики через необхідність залучення зовнішнього фінансування для покриття касових розривів і, як наслідок, підвищує вартість залучення капіталу та збільшує боргове навантаження. У довгостроковій перспективі дисбаланси у генеруванні фінансових потоків будуть призводити до зниження інвестиційної привабливості компанії та обмежувати її можливості розвитку. Це обумовлює необхідність застосування інструментарію для вирівнювання вхідних і вихідних фінансових потоків.

Проблематика дисбалансів фінансових потоків у логістичній діяльності компаній має комплексний характер і охоплює множину взаємопов'язаних факторів. Одним із ключових джерел нерівномірності є сезонність та коливання попиту, що призводить до різких змін обсягів перевезень і складських операцій, стимулюючи створення касових розривів. Затримки платежів від клієнтів і контрагентів посилюють дану

проблему, оскільки ускладнюється або стає неможливим своєчасне виконання фінансових зобов'язань. Високі витрати на транспорт і складське обслуговування формують додатковий тиск на фінансові ресурси компанії та зменшують можливості для інвестицій. У результаті зростає ризик накопичення боргових зобов'язань і зниження платоспроможності. Дисбаланси фінансових потоків також негативно впливають на стратегічну гнучкість компанії, обмежуючи її здатність адаптуватися до змін ринкового середовища, що може призводити до зниження інвестиційної привабливості та втрати конкурентних позицій [1 та ін.].

Проблема нерівномірності фінансових потоків є системною і потребує комплексного управління, що поєднає фінансові, операційні та стратегічні інструменти.

1. Операційні інструменти вирівнювання фінансових потоків у логістичній діяльності компаній спрямовані на забезпечення стабільності грошових надходжень і витрат. Оптимізація графіків платежів дозволяє узгодити часові інтервали між надходженням коштів і виконанням фінансових зобов'язань, що суттєво знижує ризик касових розривів. Управління дебіторською заборгованістю передбачає контроль своєчасності розрахунків клієнтів і застосування механізмів стимулювання платежів, тоді як ефективне управління кредиторською заборгованістю забезпечує раціональне використання відстрочок і знижує фінансове навантаження.

2. Фінансові інструменти вирівнювання потоків у логістичній діяльності компаній забезпечують додаткову гнучкість в управлінні ресурсами та зниження ризиків ліквідності. Використання факторингу дозволяє прискорити надходження коштів за рахунок продажу дебіторської заборгованості фінансовим установам, що мінімізує касові розриви. Лізинг виступає ефективним механізмом фінансування оновлення транспортного парку та складської інфраструктури без значних одноразових витрат. Кредитні лінії створюють резерв фінансових ресурсів для покриття тимчасових дисбалансів, забезпечуючи стабільність операційної діяльності.

3. Інвестиційні рішення у сфері вирівнювання фінансових потоків логістичних компаній спрямовані на зниження ризиків та забезпечення стабільності розвитку. Поетапне фінансування проєктів дозволяє розподілити інвестиційне навантаження в часі, узгоджуючи обсяги капіталовкладень із фактичними фінансовими можливостями підприємства. Використання технологій планування сприятиме формуванню чіткої «картини» діяльності компанії в майбутньому за

рахунок моделювання альтернативних варіантів розвитку та оцінки їхнього впливу на фінансові потоки, що дозволить підвищити обґрунтованість прийнятих управлінських рішень.

4. Цифрові технології відіграють ключову роль у вирівнюванні фінансових потоків логістичних компаній, забезпечуючи підвищення точності та оперативності управлінських рішень. Автоматизація обліку дозволяє мінімізувати людський фактор, скоротити час обробки фінансової інформації та забезпечити її прозорість. Використання штучного інтелекту та інструментів Big Data створює можливості для прогнозування руху коштів на основі аналізу великих масивів даних і виявлення закономірностей у поведінці клієнтів та ринку. Це сприяє своєчасному виявленню ризиків ліквідності та формуванню адаптивних стратегій управління.

5. Стратегічні методи вирівнювання фінансових потоків у логістичних компаніях спрямовані на довгострокове забезпечення стабільності та зниження системних ризиків. Диверсифікація клієнтської бази дозволяє зменшити залежність від окремих контрагентів і забезпечити більш рівномірний розподіл доходів. Інтеграція з партнерами у вигляді спільних проєктів чи альянсів сприяє оптимізації витрат та формуванню стійких фінансових зв'язків. Створення резервних фондів виступає інструментом захисту від непередбачуваних коливань ринку та забезпечує фінансову гнучкість у кризових ситуаціях. Комплексне використання цих методів дозволить сформувати основу для підвищення конкурентоспроможності та довгострокової фінансової стійкості компанії.

Висновки

Вирівнювання фінансових потоків у логістичній діяльності компаній є необхідною умовою забезпечення їхньої ліквідності, платоспроможності та стратегічної гнучкості. Ефективне управління фінансовими потоками є ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності та стійкості логістичних систем. Комплексне застосування операційних, фінансових, інвестиційних, цифрових і стратегічних інструментів дозволяє мінімізувати ризики дисбалансів і формує основу для стабільного розвитку компаній у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Jarašūnienė A., Gelžinis M. *Risk and Crisis Management Strategies in the Logistics Sector: Theoretical Approaches and Practical Models. Future Transportation*, Vol. 5, Issue 2, 2025. DOI: 10.3390/futuretransp5020074.